

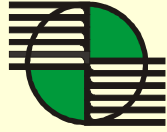
polteqor - instytut
Instytut Górnictwa Odkrywkowego

Pracownia Technologii Wydobycia i Przeróbki
Surowców Skalnych
Laboratorium Sejsmiki Górotworu

mgr inż. Arkadiusz Grześkowiak

WARUNKI OPTYMALIZACJI TECHNOLOGII ROBÓT STRZAŁOWYCH W ODKRYWKOWYCH ZAKŁADACH GÓRNICZYCH

OPIS PODSTAWOWYCH CZYNNOŚCI W TECHNOLOGI URABIANIA SKAŁ Z ZASTOSOWANIEM MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH

1. Analiza warunków geologiczno-górnicznych przewidywanej eksploatacji,
2. Określenie oczekiwań dotyczących rozdrobnienia i kształtu usypu po odstrzale,
3. Projekt robót wiertniczo-strzałowych,
4. Wiercenie otworów strzałowych,
5. Załadunek MW do otworów strzałowych i odpalenie,
6. Monitoring i ocena efektów strzelania,
7. Załadunek i odstawa urobku.

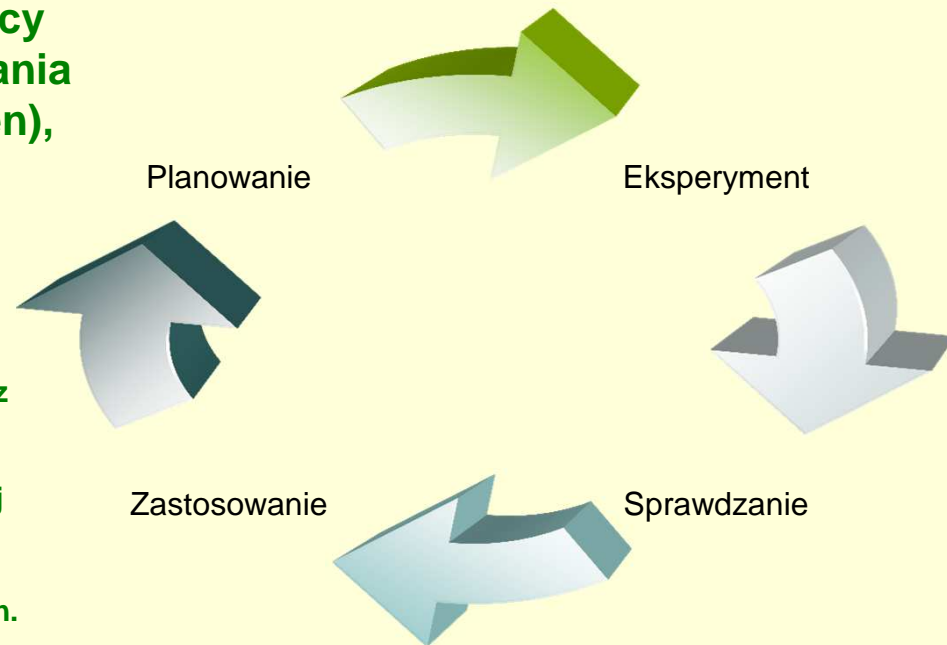

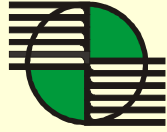
polteqor - instytut

Instytut Górnictwa Odkrywkowego

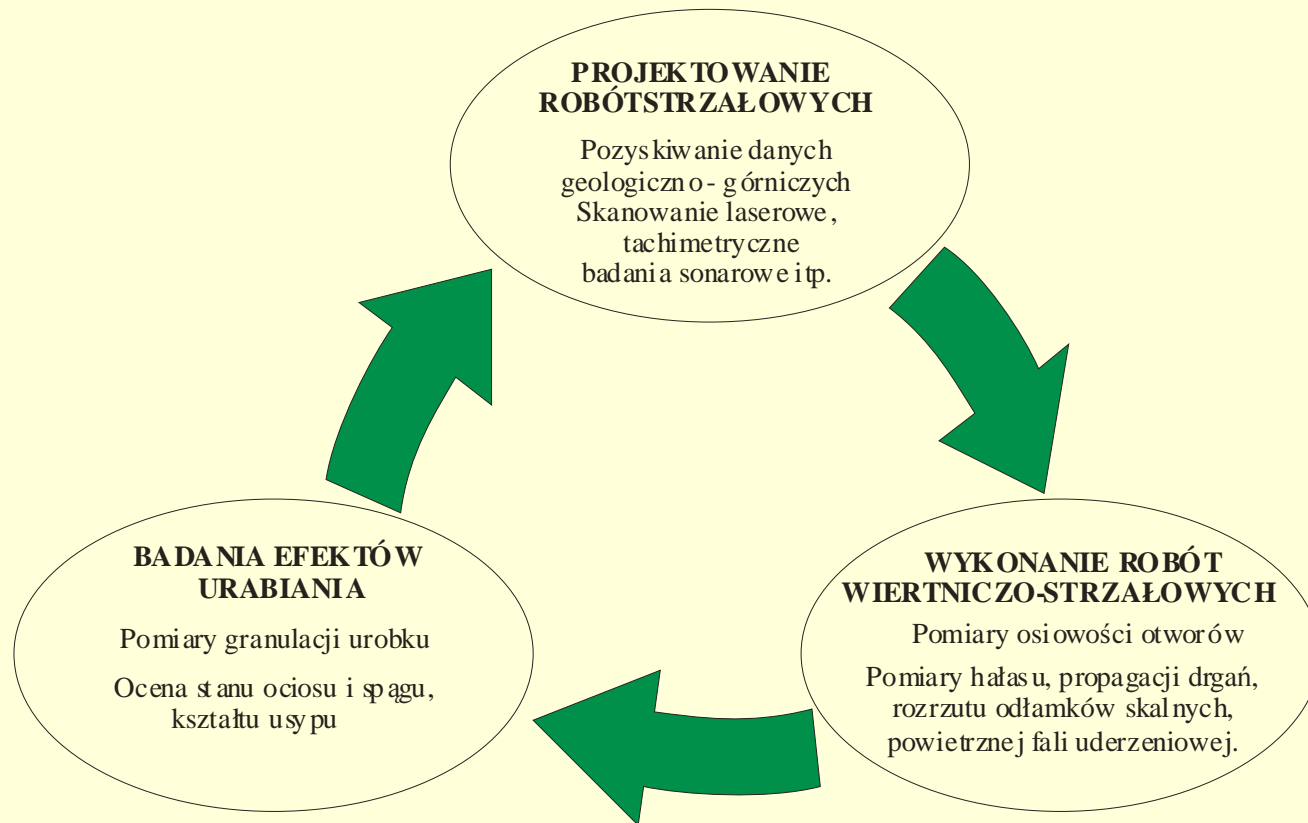
Cykl Deminga - to schemat ilustrujący podstawową zasadę ciągłego ulepszania PDSA (ciągłego doskonalenia, Kaizen),

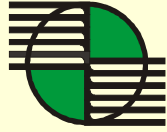
- **ZAPLANUJ** - Planuj każdą zmianę z wyprzedzeniem. Przeanalizuj obecną sytuację oraz potencjalne skutki zmian zanim jakiegokolwiek podejmiesz. Przemyśl, co powinienś zmierzyć, aby przekonać się, czy zrealizowałeś swój zamiar. Zaplanuj pomiar jako jeden z elementów realizacji zadania. Opracuj plan wdrożenia zmiany, zadbaj przy tym o pełną obsadę tego przedsięwzięcia właściwym personelem oraz zaangażuj właścicieli procesów.
- **WYKONAJ, ZRÓB** - Przeprowadź pilotażowe wdrożenie zmiany w małej skali, w kontrolowanych warunkach (tzn. najpierw przeprowadź eksperyment, bądź zbuduj prototyp).
- **ZBADAJ** - Gruntownie przeanalizuj rezultaty eksperymentu. Wyprowadź wnioski - co zebrane dane mówią na temat skuteczności próbnego wdrożenia?
- **ZASTOSUJ, DZIAŁAJ** - Podejmij właściwe działania, aby wdrożyć standard takiego procesu, który wytworzył rezultaty najbardziej pożądane.

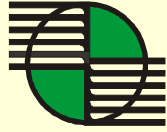
SCHEMAT CYKLU (PROCEDURY) PROJEKTOWANIA I WYKONANIA ROBOT STRZAŁOWYCH ORAZ POZYSKIWANIA I WERYFIKACJI DANYCH

1. Analiza warunków geologiczno górniczych przewidywanej eksploatacji

- właściwości fizyko-mechaniczne skały,
- podatność skały na oddziaływanie wybuchu,
- występowanie spękań i szczelin w całości skalnej,
- budowa geologiczno-tektoniczna złoża,
- warunki hydrogeologiczne.
- mapa sytuacyjno-wysokościowa rejonu prowadzenia strzelań,

2. Określenie oczekiwań dotyczących rozdrobnienia i kształtu urobku po odstrzale

- warunek granulacji urobku po odstrzale,

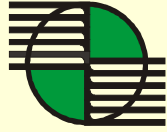
$$d < d_{\min} \div D_{\max} \leq D$$

d - podziarno

$d_{\min} \div D_{\max}$ – oczekiwana granulacja urobku

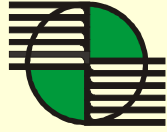
D - nadgabaryty

- oczekiwany kształt usypu ze względu na środki załadunku,
- stan ociosu, spągu po odstrzale (spękania wsteczne)
- warunki selekcji urobku

3. Projekt robót wiertniczo - strzałowych

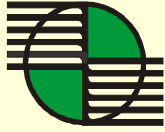
- dobór materiału wybuchowego i środków strzałowych,
- ustalenie średnicy otworów strzałowych,
- wyznaczenie zużycia jednostkowego MW/m³ skały,
- rozmieszczenie otworów strzałowych na modelu 3D,
- rozmieszczenie MW w otworach strzałowych,
- dobór czasów opóźnień i połączeń sieci strzałowej,
- sposób załadunku MW do otworów strzałowych i wybór system odpalania,
- plan monitoringu oddziaływań,

4-5. Wykonanie robót wiertniczo - strzałowych

- naniesienie rzędnych otworów lub „zaprogramowanie” wiertnicy,
- wiercenie otworów strzałowych i weryfikacja założeń wstępnych,
- sprawdzenie prawidłowości wykonania otworów,
- załadunek MW do otworów strzałowych,
- dobór i prawidłowe założenie przybitki,
- połączenie sieci strzałowej i odpalenie serii.

6. Badania efektów odstrzału

- monitoring drgań parasejsmicznych,
- obserwacje rozrzutu odłamków skalnych,
- pomiary nadciśnienia powietrznej fali uderzeniowej,
- pomiary hałasu, zapylenia, stężenia gazów postrzałowych, itd.
- badania rozdrobnienia urobku i kształtu usypu,
- sprawdzenie stanu ociosu, spągu po odstrzale.

poltegor – instytut

Instytut Górnictwa Odkrywkowego

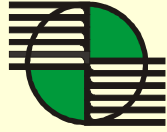

polteqor – instytut

Instytut Górnictwa Odkrywkowego

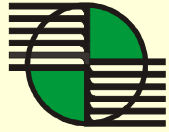
---

7. Załadunek i odstawa urobku

- badania płynności załadunku i odstawy urobku,
- sprawdzanie wydajności maszyn ciągu technologicznego,
- sprawdzenie jakości kruszywa,
- badania kosztów przeróbki skał.

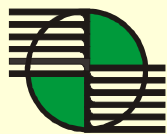
polteqor – instytut

Instytut Górnictwa Odkrywkowego

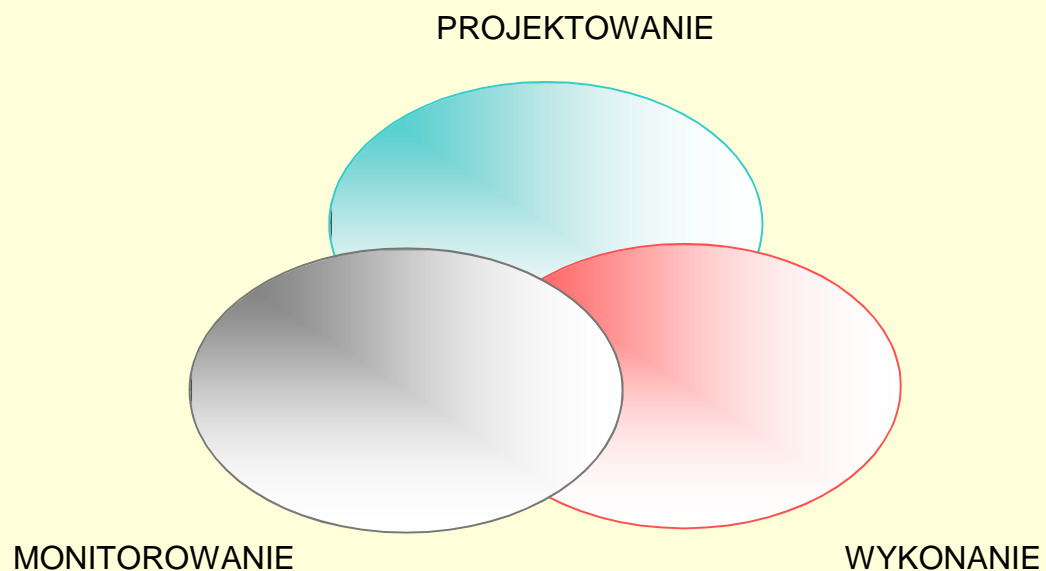

Podstawą do następnego projektu robót strzałowych jest baza danych rozszerzona o informacje uzyskane z badań, doświadczeń i działań z poprzedniego strzelania i skorygowanych wg oczekiwanych efektów

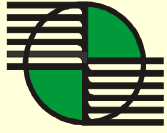
Ochrona obiektów, maszyn, urządzeń, infrastruktury czy blocznych partii złóż, wymaga dokładnego ustalania zasięgu niekorzystnych oddziaływań i wpływów od robót strzałowych

**DOSKONALENIE PROCEDURY PROJEKTOWANIA I WYKONANIA
ROBÓT STRZAŁOWYCH**

polteqor – instytut

Instytut Górnictwa Odkrywkowego

Warunkiem zmian prowadzących do poprawy oczekiwań i efektów urabiania skał jest wprowadzenie udoskonaleń na każdym etapie działań oraz ustalenie kryteriów ważności elementów składowych technologii. Uzyskanie prawidłowego i pełnego efektu działań wiąże się najczęściej z kompleksowym podejściem do zagadnień prowadzenia eksploatacji.

polteqor – instytut

Instytut Górnictwa Odkrywkowego

Dziękuję za uwagę

arekg@igo.wroc.pl